

JORNAL LITHUANO LIETUVIŠIS BRAZILIJOJ

1 METAI

Direkcija: St. Puišys
J. Silickas

S. PAULO, 1929 m. Kovo 17 d.

Ats. Red. J. Rūškys

10 Nr.

Red. ir adm. būstinė: R da CONCEIÇÃO 75 nr. Teleph. 4-0896 | Laiškams „Lietuvis Brazilijoje“, Caixa Postal 3311 S. Paulo

Lietuviai ir Brazilija

Lietuvių emigrantų kūrimas Brazilijoje vysto-į gan plačiai. Ateis laikas, kad čia susikurs milžiniškos lietuvių išveivų kolonijos, kaip kad ir kitų Europos bei Azijos tautų.

Šiandien lietuvių buvimas Brazilijoje, kaip ar taip, jau reikiama šalies gyvenime.

Dauguma šiandieninių lietuvių išveivų gyvena Brazilijoje tik laikinai — po nekuro laiko ją apleidžia, ar tai grįždami savo Tėvyne, ar tai emigrudami į kitas šalis laimės beieškant. Didžiama lietuvių ateivių Brazilijoje kuriasi ilgimams laikams, ar tai miestose pastoviai apsigyvendami.

Bet jeigu ir visi lietuvių ateiviai apsigyventu Brazilijoje, tik laikinai — po nekuro laiko ją apleidžia, ar tai grįždami savo Tėvyne, ar tai emigrudami į kitas šalis laimės beieškant. Didžiama lietuvių ateivių Brazilijoje kuriasi ilgimams laikams, ar tai miestose pastoviai apsigyvendami.

Bet jeigu ir visi lietuvių ateiviai apsigyventu Brazilijoje, tik laikinai — po nekuro laiko ją apleidžia, ar tai grįždami savo Tėvyne, ar tai emigrudami į kitas šalis laimės beieškant. Didžiama lietuvių ateivių Brazilijoje kuriasi ilgimams laikams, ar tai miestose pastoviai apsigyvendami.

Bet jeigu ir visi lietuvių ateiviai apsigyventu Brazilijoje, tik laikinai — po nekuro laiko ją apleidžia, ar tai grįždami savo Tėvyne, ar tai emigrudami į kitas šalis laimės beieškant. Didžiama lietuvių ateivių Brazilijoje kuriasi ilgimams laikams, ar tai miestose pastoviai apsigyvendami.

Brazilija — šalis visiškai skirtinga nuo Europos, visa savo prigimtimi. Jos gyventojai, nors absoliutinėje daugumoje paimantieji iš Europos ateivių, atnešę su savim ir davusieji Brazilijos vystymuisi visa kultūra — šiandien yra įgintę šalies piliečiai, nepaprastai myli savą gimtąjį kraštą — Braziliją, turi visai skirtingus įgintus papročius, būdą, etiką ir tradicijas. Ir visa tai labai pavyzdinčiai užlaiko, kaip neperežengiamą dalyką. Tapgi nori, kad ir ateiviai visa tai gerbtų, nes kaipgi kitaip gali būti. Tiesa, kartais yra reikalavimų, papročių, kurie ateiviams atrodo nepriimtini, vienok je juridiniai pamatuoti ir tenka prieš juos nusilenkti.

Dabar antroji puse. Europiečiai, o jų tarpe ir lietuvių, atvažiuoja Brazilijon su didelėmis pretenzijomis, su savotiškais įpročiais, pratę visai prie kitos gyvenimo santvarkos ir t. t. Ir tankiai naujoje šalyje apsigyvenę, pradeda iš pat pirmųjų dienų svarstyti didesles tos šalies gyvenimo problemas, norėtų tu jaus ir toje naujoje šalyje įsikūsti į jos vidų: us gyvenimo reikalus, būti astriais kritikais mokytojais, nors absoliučiai dar nežino tos šalies gyvenimo santvarkos. Visu uolumu ima reikšti gyvenime, nori kaip ir įgyvendinti savus atgabentus įpročius ir savas tradicijas. O tai jau yra nesveikas nusistatymas, kuris įneša didelį disonansą į išveivų sugyvenimą su tos šalies žmonėmis ir valdomaisiais organais. Kas mūsų išveivams atrodo gražu, priimtina, tas čia skaitoma — nusizengimu ar tai viešajai moralei, ar socialinei bei valstybinei santvarkai.

Ką ateivis jaučiasi turys pilną teisę daryti ar reikalauti, vietos gyventojų bei administracijos supratimu laikoma neleistinu dalyku.

Braziliečiai, nors ir iš daugelių įvairių tautų susidūręs mišinys, vienok čia gimusieji įskaitosi tikrais šios šalies piliečiais ir pavizdingai, net ligi šoviništinio laipnio myli savo kraštą, sudaro atskira, savistovių viešį ataujantį Brazi-

Lietuvos žinios

Studentų „demonstracija“ Kaune.

Vasario 15 d. 6 val. vakaro Lietuvos Universiteto studentai buvo susirinkę universiteto rūmuose švęsti savo šventę. Pasibaigus prakalboms visi (apie 600 studentų, taip praneša policija) išėjo į gatvę ir dainuodami norėjo pereiti Laisvės Aleja. Bet tą eisėną policija paskaitę už demonstraciją prieš valdžią ir todėl paprašė studentus išsiskirstyti. Bet studentai nepaklausė. Tuomet atvyko raitoji policija ir žnoma, studentai pasidavė. Bet visai namon kas sau nėjo, o susirinko vėl į universitetą. Tuomet policija pradėjo griežčiau veikti. Apie 25 studentus suareštavo ir apie 200 suregistravo. Suareštuoti studentai atiduoti kriminalinei policijai.

Susidūrimo metu Kauno 2 nuovados viršininko padėjėjui Piloniui peiliu buvo perdurtas šonas, o kriminalinės pol. valdininkui Misiūnui sudraskyti ribai.

Lietuvoje dideli šalčiai.

Vasario 10 d. Mariampolėje buvo net 40 laipsnių šalčio. Kitose vietose irgi šaltis daėjo iki 35 laipsnių. Provincijoje pradžios mokyklos dėl šalčių uždarytos.

Apsirgo Metropolitą Skvireckas.

Lietuvos Arkivyskupas Metropolitą Skvireckas vasario 15 d. apsirgo gripės liga gan sunkioj stadijoje.

Didžiojo Kunigaikščio Vytauto komitetas.

Šiais metais Kaune susitvėre Didžiojo Kunigaikščio Vytauto Didžiojo mirties paminėjimo šventei ruošti (Vytautas D dysis mirė 1430 m. spalio mėn. — Redakcija) komitetas, į kurį įeina pirminku pulk. V. Brazulevičius, vicepirminku Beržanskis Klausutis, izdininku inž. A. Graurogkas, nariais, prof. J. Ičas, poetas L. Gira ir daug kitų žymių asmenų, taip pat visų laikraščių ir organizacijų atstovai.

Nors šventė dar toli, bet jau dabar pradėjo prie jos ruoštis. Pirmiausia norima pastatyti didelį Vytauto paminklą.

liu tautą. Bet tai dar nereiškia, kad jie aiškiai neapkenčia kitų tautų. Anaiptol. Jie gerbia kitas tautas, gerbia jų kultūrą, papročius, tradicijas: administracijai laisvai duoda kuo is atskiroms tautoms savo spaudą, meną, draugijas, ekonomines organizacijas, — žodžiu savo vidui tvarkyvis sulig tos ar kitos tautos įpročių, tradicijų, kultūromis bei moralinio pakilimo bei iš-ivystymo. Tik, žinoma, neleistina kritikuoti ir kištis į šalies gyvenimo santvarką. Tas pamatuota ir teisinga. Tokie dalykai privalo priklausyti tik tikriems šalies piliečiams, valdovams.

Tiesa, pesitaiko iš imigrantų pusės nusiskundimų, kad ten ir ten ji užgavo, nusikraudė darbdarys, suvaržė administracija jo asmens laisvę, įžeidė jo tautinius jausmus bei įsitikinimus. Bet kur to nepasitaiko. Tokių dalykų neišvengiamai ir savo šalyje. Pasitaiko dalykų, tiesa, ir tokių, kad išveivis kaip toks nukencia, nukencia todėl, kad nežino vietinės kalbos, įstatymų, įpročių ir tradicijų. Bet ar galima kaltinti už tai šalį, kurioje nutarėme pagyventi ar

Be to žančius norima pavadinti kitu vardu, būtent „Vytautogala“.

Kaune didelis gaisras.

Vasario 17 d. sudegė saldainių ir šokolado fabrikas „Tilka“. Nuostolių apie 450.000 litų.

Linų eksportas mažėja.

Iš paskelbtos statistikos matyt, kad 1927 m. linų eksportuota užsienin 18.350 tonų už 54.900 tūkstančių litų, o 1928 metais tik 9.480 tonų už 36.200 tūkstančių.

Lietuvos rusai vyksta Rusijon.

Laikraštis „Segodnia“ iš Rygos praneša, kad iš Lietuvos rusai skaičiuje 45 šeimynų vasario pradžioje išvyko per Latviją į Sibirą, kur mano įsigyti žemės ir ten ūkininkauti.

Vilniuje steigiamas lietuvių bankas.

Vasario mėn. pradžioje Vilniuje įvyko vietos lietuvių ir atvykusių iš provincijos ūkininkų susirinkimas, kuriame buvo svarstomas kooperacijos banko steigimo klausimas. Apsvarsčius šį klausimą nutarta toks bankas steigti.

Meteoras nukrito.

Iš Lietuvos pranešama, kad meteoras, kurio šviesą matė ne tik Kaune, bet ir Latvijoje, nukrito Vabalninkų apylinkė, Šaukionių duryne. Nukritęs meteoras atrodė kaip didelė masė trobos didumo. Krisdamas įlindo į žemę ir ligi pusės apsemtas vandeniui.

Gaisras Mariampolėje.

Naktį iš vasario 10 į 11 d. šiauriniame Mariampolės miesto kampe, netoli Rygiškio Jono gimnazijos kiolo bausis gaisras. Užsudegė Bialoblockio trijų aukštų nesenai pastatytas mūrinis namas, kuriame buvo įrengta maistas ir aliejinė. Sudegė netik namas, bet ir visos mašinos ir įrankiai, vagonas sėmenų ir aliejaus už 20 tūkstančių litų. Nuostolių bendrai padaryta virš 300.000 litų.

SAVAITINIS KALENDORIUS.

17	S	5 gavėnias.
18	P	Gabrieliaus
19	A	Juozapo, šv. P. sąž.
20	T	Jokimo šv. M. tėvo
21	K	Benedikto vien.
22	P	Povilo v.
23	Š	Kotrinės K.

Pranesimas

Rytoj, Kovo 18 dieną, 8 val. vak.

Rua da Conceição nr. 75 lietuvių žemės ūkio kolonizacijos raštinėj. Šaukemas miško medžiagos apdirbimo akinės bendrovės „Floresta“ steigiamasis susirinkimas. Lietuviai, kurie lentpiuvės pramonę įdomaujatės, maloniai kviečiami atsilankiti

Iniciatoriai

Provincijos Lietuviams katalikams

Balandžio mėn. galėsite atlankyti išpažinties tas liet. katalikų kolonijas, kurios mane ligi Vėlykų pakvies. Pakvietimas išanksto reikalingas tam, kad sudaryti kelionės maršrutus ir kad gavus iš atitinkamo vyskupo leidimas.

Kun. Jer. Valaitis

MATRIS S. ANTONIO DÓ PARY S. PAULO

Laikraščio „L. Brazilijos“ platintojų žiniai.

Kadangi laikračio „L. B.“ g nr. neįstekom, todėl daugelių platintojams minėtąjį N. negalėjom išsiusti.

Administracija

apsigyventi? Anaiptol ne. Kad panašių dalykų išvengt, kultūringi, susipratę kitų tautų išveivai turiasi į savas kultūrinės, ekonomines organizacijas, turi juridinę ir kitekiją pagalbą ir be reikalo nearmanuoja. Jėgu simanuoja tai tokie, kurie savo gyvenimo reikalus tik savo asmenimi patiki, o nieko nenori bendro turėti su savo tautos organizuota dailimi.

Kaip tvarkomės mes, Brazilijoje apsigyviavę lietuvių, ir kaip reikiames bendrame Brazilijos piliečių gyvenime? Tenka su galėsiu pasakyti, kad labai nekaip. Iš pat pirmųjų mūsų imigracijos antplūdžio dienų, blogus miname kelius, blogus paliekame pėdsakus, del kurių daugeliui mūsų brolių tenka ir teks kentėti išmetinėjimus. Kokie mūs ištikrųjų keliai turėtų būti Brazilijoje?

Mes, kaip ir kiti ateiviai, turime visų pirmu rūpintis mūsų ekonominio gerbuvio reikalais. Drauge turime rūpintis kultūriniais ir moraliniais mūsų reikalais, bei neužmiršti kuomi esame gimę ir kokiais turime mairti. Privalome absoliučiai nuošaliai stovėti nuo,

Brazilijos valstybės ir visuomenės reikalų. Tai darbas jos vyriausybės, pačių šalies valdovų, Brazilijos piliečių. Jie taipgi trokšta geriau, švesiau ateivų gyventi: Tad jei daro ką toje srityje, daro ne tik sau bet visiems šalies gyventojams, tad ir mums lietuviams.

Tad mūsų uždavinys dirbti ramiai mūsų pačių gerbuvio pakėlimui, būvant kartu lojaliais Brazilijos gyventojais. Jeigu nesikišime ten, kur mums tiesioginiai nepriklauso, jeigu nesirūpinsime tuo, kuo rūpintis neprivalome, tad, beabejo, pašvesdami visas mūsų fizines, moralines intelektualines pajegas ramiam; produktinam darbui kultūrinėje ir ekonomijoje dirvoje — pakilsime iš to skurdo, kuriame daugelis tik per apsirikimą, per nemokėjimą orientuotis gyvenime, per klaidingą aikvojimą savo proto ir fizinių pajėgų, esame atsidūrę. Stovėdami aukštame moralinio kultūrinio ir ekonominio išivystymo laipsnyje būsime ištikro garbės verti šios šalies žmonės ir beabejo naudingi Brazilijos gyventojai.

Gimimai, mirimai ir vedybos Lietuvoje.

Pernai gimė daugiau berniukų.

1928 metais per 10 mėnesių visoje Lietuvoje su Klaipėdos kraštu gimė mergaičių 23,884, berniukų 25,756. Iš viso 49,640 vaikų. Per tą patį laikotarpį 1927 m. gimė 53,656 vaikų ir 1926 m. 47,445 vaikai.

Pernai per tą 10 mėn. tik Biržu, Klaipėdos ir Šilutės apskrčiuose gimė mergaičių daugiau kaip berniukų, kituose apskrčiuose bendrai berniukų gimė daug daugiau, kaip mergaičių.

Mirė 26,000 žmonių

Pernai per dešimt mėnesių visoje Lietuvoje su Klaipėdos kraštu iš viso mirė 26,376 žmonės iš jų 13,633 vyrai ir 12,743 moterys; 1927 m. per tą patį laikotarpį mirė 30,055 žmonės ir 1926 m. 26,339 žmonės.

Pernai per 10 mėnesių daugiausia mirė šiaulių apskrityje — 2,222 žmonės ir mažiausia Pagėgių, Šilutės, Klaipėdos (be miesto) ir Zarasų apskrityse.

Per 10 mėnesių vaikų iki 1 metų amžiaus mirė 7,173, iš jų 3,380 ir 3,293 mergaitės. 1927 m. per tą patį mirė 7,880 vaikų ir 1925 m. 7,252 vaikai.

14,000 naujų porų pradėjo gyvenimą

Pernai per dešimt pirmųjų mėnesių visoje Lietuvoje su Klaipėdos kraštu buvo 14,992 vedybos. 1927 m. buvo 15,556 vedybos ir 1926 m. 14,881 vedybos.

Pernai daugiau vedybų buvo liepos mėn. Daugiausia porų buvo šiaulių apskrityje, paskui Panevėžio ir Tauragės apskrčiuose; mažiau ja naujų porų Klaipėdos, Šilutės, Pagėgių (maži apskrčiai), Zarasų, Seinų ir Vilkaviškio apskrčiuose.

Tautiečiai!

Turbūt žinot, kad dar prieš karą Lietuvoje ėjo idemiausias lietuvių sąvairtaštis „Šaltinis“. Eina jis ir dabar.

Jeigu norit palaikyti ryšius su savimi ir iš žinoti, kas yra Lietuvoje, užsiprenumeruokit „Šaltinį“. Jo kaina metams tik 2 doleriai.

Adresas toks:

Lithuania -- Europa

Marijampolė, Bažnyčios g—vė 22

„Šaltinis“.

Laikrodininkas specialistas

RAPHAEL HANIGSMAN

Pėrku auksą, sidabrą, ir brangakmenis.

Turiu įvairių laikrodžių. Taip pat taisau. Darbas garantuotas.

Busikalbu rusiškai ir lenkiškai.

Rua da Conceição 133 S. Paulo

Brazilijos žinios

Baisi žmogžudystė.

Campinas mieste kovo 13 d. Geraldo Silva apipilė šimtu tikslu įfido per langą į namą Maria Emilia de Souza. Bet savininkė pasėbėjo ir pradėjo šaukti pagalbą. Tuomet plėšikas nužudė ją ir pabėgo. Bet gatvėje pamatė vaikas, pranešė policijai ir žmogžudys tapo suimtas.

Štai ką pinga daro!

Gatvėje S. Pedro kovo 14 d. rastas lavonas Francisco Gozalez, 48 metų amžiaus. Policijai pravedus tardymą paaiškėjo, kad kovo 13 d. Francisco su savo draugu André Brodner vakare nusipirko po bonką degtinės ir nuvykę į sodnelį išgėrė.

Grįždami namon susiginčijo ir paskėmės — Francisco negyvas.

Prekybos suvaržymas.

Kovo 14 d. Brazilijos Sostinėje išleistas įsakymas draudžiantis pirklams pardavinėti gatvėse vaisius, visokius sardomynus, pyragaičius, vandenį ir kitus valgomus produktus. Galima bus tas viskas pardavinėti tik kioskuose ir tai su specialiu leidimu.

Brazilijos žemės plotas.

Paskutinė statistika sako, kad Brazilija užima 8 485 824 kvadratinis kilometrus žemės plote, tai yra maždaug viena penkioliktąją dali visos pasaulio ir viena penktąją dali visos Amerikos.

Iš šiaurės į pietus atstumas lygus 4390 kilometrų.

Netikri pinigai.

Bahia estadoje pasirodė apyvartą netikrų pinigų po 500 milreisų. Policija seka įtariamus asmenis ir tikisi nusiimti tuos sugauti.

Nelaimių savaitė.

Pereita savaitę São Paulo atsizymėjo įvairiomis nelaimėmis. Taip — automobiliai suvažinėjo 17 vaikų ir 12 senesnių. 14 žmonių norėjo nusiulyti 8 namai apvogti. 4 žmonės nuzudyti. Tiek tik buvo užregistruota, o kiek dar visuomeni nežinomų atsitikimų.

Keliaiviai be maisto 12 valandų.

Netoli nuo stoties Serrinha traukinys einant iš São Paulo į Rio Grande nuėjo nuo bėgių. Kiti traukiniai tuo keliu kovo 14 d. beveik visą dieną negalėjo eiti. Todėl visi keliaiviai turėjo pasiduoti likimui ir išbuvo beveik 12 valandų be valgio.

Spaudos atgavimo 25 metų sukaktuvių minėjimo reikalu.

Šiais metais gegužės m. 7 d. sukanka 25 metai nuo spaudos atgavimo. Kaip pačioje Lietuvoje, taip Š. Amerikoje jau yra nusistatyta bendromis jėgomis tas sukaktuves kuo iškilmingiausiai minėti. Bus daromos atitinkamos pasikaitos, leidžiami specialiai sukaktuvėms paminėti laikraščiai, spaudos parodos ir t. t.

Ar nevertėtų ir mums lietuviams, gyvenantiems Brazilijoje, irgi tas sukaktuves paminėti? Ar nevertėtų bendromis jėgomis surengti kokį nors spaudos vakarą ar surengti spaudos parodą ir t. t.?

Šis klausimas yra svarstytinas. „Lietuviai Brazilijoje“ tuo reikalu išsitarė plačiau kitame numery. Lauksimė savo žodžio ir iš kitų lietuviškų laikraščių bei organizacijų.

Stasys Puišys.

TAUTIEČIAI!

Jeigu norite žinoti, kas yra Lietuvoje, kas girdėti pasaulyje, kaip gyvena lietuvių išeiviai čia Brazilijoje, Argentinoje ir visoj Pietų bei šiaurinėj Amerikoje, jeigu norit susilaukti šviesios ateities svetimoje šalyje, jeigu norite kas savaitę turėti įdomių pasiskaitymų, juokų, matyti gražių vaizdelių iš Brazilijos ir Lietuvos, skaitykit „Lietuvį Brazilijoje“.

Lietuviai Brazilijoje yra vienintelis didžiausias Brazilijoje ir visoj Pietų Amerikoje lietuvių laikraštis.

Lietuviai Brazilijoje yra tikriausias kiekvieno lietuvių išeivio draugas ir patarėjas. Jis kiekvienam išeiviui pagelbės patarimais, nurodymais, kaip elgtis gyvenimo reikaluose, dėdamas atitinkamus straipsnius ir atsakymus į užklaimus.

Lietuviai Brazilijoje nuolat eis 8 didelio formato puslapių.

Lietuviai Brazilijoje mielai atvyks svečiuosna viena karš visai veltui, kas tik laišku prašys.

Lietuviai Brazilijoje yra pigiausias laikraštis, nes čia Brazilijoje ir visoj Pietų Amerikoje metams kainuoja tik 12\$000, pusei metų 7\$000 3 mėnesiams 4\$000.

Užsakant į Lietuvą ar kuria kitą šalį, kaip dovaną giminėms ir pažistamiems, metams 20\$000. Užsakant iš Lietuvos ar kitos pasaulio šalies: metams 3 dal. U. S. A.

Užsakymus ir pinigus siuokite tokiu anrašu:

Lietuviai Brazilijoje. Caixa postal 3311. São Paulo.

Meteorai.

Kas tai yra meteorai, sunku pasakyti. Mokslas spėja, kad jie yra sudužusių ir sudegusių kometų liekanos, del to, kad jų keliai sutampa su kometų keliais (kometos — tai matomos uodeguotos žvaigždės del to, kad tokia žvaigždė turi tarytum šviečiančią plaukų kasą arba uodegą).

Meteorai pamatyt krintant pasitaiko retai, bet dar rečiau jie nukrinta. Jie bėkrisdami taip įkaista, kad ore sudega ir iš pelenų susidaro gabalai, kaip ir debesėliai. Meteorų gabalus galima matyti kai kuriuose muzėjuose: tai akmenys ar metalo gabalai visokios formos. Meteorų kartais nukrinta gana didelių. Rasta net tokių, kurie sveria 16 tonų (tona = 1000 klgr.)

1928 met Sibire nukrito irgi nemažas meteoras, kuris svėrė 4 tonus ir daugiau pusę buvo sulindęs žemėje.

Šiais metais vasario mėnesi nukrito meteoras ir Lietuvoje Vabalniukų valsčiuje. Jis irgi yra labai didelis, atrodo kaip didelė masė trobos didumo. Kiek jis svėria žinovų komisija nustatys. Sakoma, kad tuo momentu, kuomet jis krito, visoj Lietuvoje ir net Latvijoje buvo jaučiamas lengvas žemės sutrenkimas, tarytum drebėjimas.

AČIU.

Redakcija gavo iš provincijos daug laišku su sveikinimais ir linkėjimais mums pasisekim.

Visiems linkėjusiems „Lietuviui Brazilijoje“ pasisekimo nuoširdžiai dėkojame.

Kai kurie tų laišku labai įdomūs. Čia paduodame dvi ištraukas:

— Man labai patinka „Lietuviai Brazilijoje“, ir aš nenoriu su juo skirtis, todėl prašau man jį siuntinėti. Pinigus siunčiu kartu.

— Mums visiems „Lietuviai Brazilijoje“ be galo patiko. Patiko man ir mano žmonai. Kaimynams taip pat patiko. Keturius kaimynus prikalbėjau užsakyti, dar mažiau manau prikalbėti.

Pasaulio laiko skirtumai.

Kai São Paule	12, 00 val. dienos
tai Japonijoje	12, 00 val. nakt.
" Meksikoje	8, 23 " ryto
" Nju Jorke	10, 00 " "
" Montevideo	11, 01 " dienos
" Buenos Aires	11, 07 " "
" Lietuvoje	4, 00 " vak.
" Varšuvoje	4, 24 " "
" Petrapily	5, 01 " "
" Pekine	1, 46 " nakt.
" Vladivostoke	11, 33 " nakt.

Laikrodininkas

Mammini

Istaiga veikia nuo 1912 m.

Taiso įvairių rūšių laikrodžius perdi ba brangakmenių. Taip pat įvairūs reikmenys dovanoms ir vestuems.

Perkama auksas, sidabras ir kiti.

Darbas garantuotas

Rua Trindade 28 (Lapoje) São Paulo

BALDU--ISTAIGA.

Izidoro Chansky e Cia.

Įvairiausių baldų, tapetų ir kitų reikmenų pasirinkimas. Priimam užsakymus ir išpildom įvairius pagražinimus.

Avenida Rangel Pestana 194. (Netoli Teatro Mafalda)

Telep. 9-2076. S. PAULO.

Kauno pilies praėitis.

Ši pilis dar vadinama „karalienės Bonos (Zigmanto I žmonos) piliimi“. Kas ir kuomet ją įkūrė tikrų žinių nėra. Yra tik patirta kasinėjant įvairiose vietose, kad tose vietose, kur dabar stovi Kaunas ir jo apylinkėse nuo žilos senovės gyveno žmonės. Iš tų laikų yra užsilikę daug legendų (pasakojimų), bet jose ko nors tikro apie Kauno įsikūrimą nerandame. Anot vieno pavadinimo Kaunas esąs įkurtas X amž., anot kito — 1030 m., kiti dar tvirtina, jog tais metais Kauno pilies buvusi Lietuvoje viena stipriausių, o patį Kauną įkūrė pirmasis Aukštaičių ir Zemaičių kunigaikštis, Palemono sūnus, Kūnas.

Iki 13 amž. Kaunas stambios politikos reikšmės neturėjęs. Toji reikšmė pakilusi tik Gediminui, Algirdui ir Keštutėiui viešpataujant. Kaunas pasidarė užtvara, ties kuria turėjo sugniužti plūstanti Lietuvos sostinė Vilnius kryžiuočių kariuomenė. Tik 1362 m. neikėtai kryžiuočiai ją apslautė ir sumušė kariuomenę, sugriovė. Tas įvykis dėl to, kad pilies įgula, sulyginus su kryžiečiais buvo menka (4000 žm., o kryž. 35000) o Algirdas ir Keštutis su savo kariuomene buvo išėję su gudaus kariuomene.

Vėliau pilį atstatė ir sustiprino. Ties ja dažnai ėjo kovos. Pilis matė ir kryžiečius sutikusius Anglijos, Prancūzijos ir Vokietijos riterius, maskolius ir kt. įvairius priešus, Vokiečiai netoli Kauno, ties Raudondvariu ar Vilkija buvo pasistatę pilį pavadintą „Gottes Verder“. Aišku, turint pašonėje tokių plėšikų lizdą Kaunas buvo pirmiausias punktas, ginąs nuo išbriovimo tokių pavojingų priešų. Todėl piliis nuolat griauinama negalėjo atsistatyti.

Pilis buvo labai graži. Gedimino ir Algirdo laikais buvo neįveikiama, sustiprinta nedegančiais mūrais ir angomis. Buvo dideli sandėliai ginklais ir lobiu. Už griuvėsių stovi labai stipri siena, kurios jokia armota prmušt neįstengė.

Vėliau, kai Vytautas kovojo su Jogaila ir kryžiuočiams dėl tėvo sostą, jims atidavė visą Zemaitiją, o kovų areną nukėlė arčiau Vilniaus, Kauno reikšmė sumenkėjo. Neatgavo jau savo pirmąsias galybes ir tuomet, kai Vytautas atsikėlė Zemeičius ir sutriuškino kryžiuočių galybę ties Grunvaldo (Zalgiriu). Šiuo Daūkanto († 1864 m.) raštuose skaitome, kad po Vytauto mirties, kai Lietuvos galybė jau pasivyrė, Kauną ir gūdai apėmė. Nuo 1601 iki 1630 m. Kauno sritis buvusi pavesta kun. Jonui Radvilai, kuris įsitaisęs pilyje kalėjimą ir teismo archyvą.

Lenkijai ir Lietuvai žlugus, (1795 m. per trečią padalinimą), Kauno pilis visai apmirė. Ne tik laikas, bet ir žiaurūs mūs pavergėjai rusai dergė, griovė mūsų praėities liekanas. Pasakojima, kad pilies akmeninis Kauno gatvės išgrįstos, daug namų pamatams išvažiūta. Riegos ji nesaugojama ir netyrinėjama. Tuomet buvo žinoma ir dabar dar kalbama, kad iš pilies ėję požeminiai urvai po Nemuno ir tiesiai net ligi Raudondvario. 1883 m. kol dar aną į pažeminį urvą buvo pastebima, buvo pradėta pilį tyrinėti. Į požemį nusileidę du vyrai, bet požemio aru užtroškė; beištraukę jų lavonus. Tyrinėjimo darbai buvo nutraukti, o aną į požemį užmirė.

Pilies viduryje pristatė bakūžėlius, apie ją pradėjo versti sąslavas ir kt. Tik pradėjus savu nepriklausomą gyvenimą, miesto valdyba piliai susirūpino: sąslavas išvalė, griūvančius akmenis sucementavo, pilį aptvėrė tvora ir įtaisė gražius

Kaip Amerikos lietuvių laikraštis „Draugas“ rašo apie Trocki ir Sovietų valdžią

Rusijos bolševikai bėdoj. Jie neturi kur Trockio padėti. Leidžiama visokių gandy; Trockis prigėrė, pabėgo Turkijon, gravinamas Maskvon, kur busias teisiannas ir t. t.

Dabartiniai bolševikų vadai, matomai, Trockio labai bijo, bet neturi kaip jo nusikratyti. Jį nužudyti, bet tuomet kyla prieš Stalino diktatūrą maištai, nes Trockis turi daug šalininkų. Uždaryti į kalėjimą — ir tas pats pavojus laukia.

Išleidus Trocki į užsienį, jis galėtų daug teisybės pasakyti ir parašyti iš Sovietų vidaus gyvenimo. Del to ir toks žygis nebūtų sveikas.

Delto bolševikai su Trocki; kai katė su pūslė. Kur nesuksis, visur barė-

gėlynus. Veik tuo pat metu pradėta rūpintis ir pilies tyrinėjimu. Tačiau dėl įvairių priežasčių darbo pradėti negalėjo. Pagaliau 1924 m. archeologinė Komisija nutarė pradėti pilies tyrimo darbus. Darbus vedė archeologas — dail. Presas Kasimai pradėti lapkričio 24 d. Tai buvo beveik praešiamieji kasinėjimai, kad nustatytų kilmės susisluoksėjimą, ant kurio stovi pilis; be to reikia atkasti žemutinius dabartinio bokšto aukštus ir antrąjį bokštą bei sieną, kurią Neris potvyniai išardė. Be kasinėjant pasirodė, kad pilies kiemas buvo storai išgrįstas maišų su kalkėmis akmenų grindiniu. Neišgrįstose vietose, matyt, stovėję akmeniniai ir mediniai trobėsiai, tačiau sudegė, nes atkasti degusių sluoksnių. Iš šiaurės pusės siena nusitęsia veik prie Neris ar į jį ir dingsta.

Pasikasus bokšto viduje atsidurta užgriautame ruime: patirta, kad čia buvusios bokšto pirmojo aukšto durys kieman. Toj vietoj rasta keletas vario papuošalų moterims, kurie, žinovų nuomone esą padaryti XIII — XIV amž. Italijoje. Rasta indų šukių, kaulų ir pinigų Zigmanto III laikų.

Kitose vietose bekasinėjant, ypač vakariniam kampe, kur lūšna riegos, užtiktos supuvusios grindys. Jas išlavus, pasirodė būta kažkokio požeminio sandėlio. Rastas senovinis armotos šovinys ir keletas žalvario lydiniių. Del to yra keletas spėliojiū: pirmuoju, kad lydiniai pasidarė gaisro metu, sutirpus ko kiems nors žalvario daiktams, pav. pinigams, o kiti pasirendami lydiniių išvaizda, tvirtina, būk jie yra tyčia suldyti ir ši vieta buvusi kadaise metalo liejykla.

Be to, įvairiose vietose atrasta žmonių ir gyvulių kaulai, senovių, su dailė ornamentika, molio indų iš XIV amž., įvairių vario papuošalų, ginklų, ir pagaliau — molinė pypkė, kuri nors daug šimtų metų išgulėjus, tačiau išlaikiusi bėdų tabako kvapą: pypkė kvepia tabaku, tartum šiandien kas ją būtų rūkęs.

M.

ka, visur nemalonumai. Ištikro; vargšai, tarp kūjo ir priekalo atsidūrė.

Trockis yra žydas. Zydu tarpe jis ir sekėjų daugiausia turi. O rusų bolševikų tarpe ir nacionalizmo atėrado, įsigalėjusių žydu ragus siek tiek norėtu aplaužyti, nors nuo to bolševizmas ir nukentėtu, nes Trockis ir jo šalininkai yra didesni bolševikai, negu pats Stalinas ir kiti.

Bolševizmo gyvenime Rusijoj Trockis pirmą po Lenino rolę suvaidino. Bet jo „nuopelnų“ tikrai neįvertino ir dar persekioja ir grąšina. O ką galutinai su Trockiū padarys, turbūt dar ir patys šiandien nežino.

Sveikata --- Brangus Turtas.

Baugimas „Baubais“.

Baimė žmogaus laimės edikė. Baugstūs žmonės dažniausia yra nesveiki, nusilpę, prastai miega, baisius sapnus sapnuoja, niekad dorai nepasils, prie jų greičiau visokios ligos kabinasi, paprastai yra liesi, pesimistiniai upo ir tokie savo gyvenime neturi pasisiekimo.

Yra žmonių, kurie bijosi ir patys nežino ko bijosi. Vieni bijosi pelių, šunų, arklų, perkunijos, žaibų, šuvių, numirelių ir t. t. Kitus kankina slogutis, arba jaučia kad bemiegant koki tai šalta ranka spaudžia jam kakla, ar braukia per veidą, ar koks juodas katinas smaigia ir t. t. Tokie didesnę dalį savo uždirtų pinigų atiduoda burtininkams, čigonoms, žavėtojoms, ir kitokiems žinovams. Jie nuolat geria visokius patentuotus vaistus, dažnai ėina pas aptieko riū klausiti „rodos“, retkarčiais ėina pas daktarą. Tokiems žmonėms šis gyvenimas yra pilnas kartumų, nemalonumų, jie patys savę neapkenčia; jiems šis pasaulis yra „negeras“, ir Amerika yra „negera“ ir Lietuvos valdžia yra „negera“ ir visi „negerai“.

Nervuotumo priežasčių yra daug. Vieniems nervai yra suirę todėl, kad savo gyvenime pergyveno baisius audras, kitiems, kad savo nervus sudilgino netikusiais vaistais, šnapus, kava, ar blogu pasielgimu; maža dalis yra užsigimę iš neurastenikų tėvų; bet daugiausia baugstuočių randasi todėl, kad iš mažumens buvo netikusiai auklėjami. O kad didžiūma lietuvių tėvų, nors ir su geriausiais norais, bet nemoka savo vaikus auklėti, ir kad savo neišmintingų elgesiių jų sveikatai ir gyvenimo ateičiai pakenkia, tai tikra tiesa.

Ar-gi išmintingai daro lietuvi mo-

MOTERYS DAUGIAU PAVOJINGOS NEGU VYRAI.

Moterys pavojingos kada važiuoja automobiliu; jos padaro 3 su puse kartų daugiau nelaimių kaip vyrai. — Idomių tyrimų padarė Pennsylvania universitetas; sekdamas per ištisus metus visą eilę automobilistų vyrų ir moterų, ir štai pasekmės randamos atspausdintos Personal Journal rodo, kad moterys padarė tris kartus daugiau akcidentų automobiliais važiuodamos, kaip vyrai, nors sakotai tas žurnalas, kad moterys visuomet lengviau moka išsisukti iš pasekmių ir nepapulti į bėdą. Po universiteto tyrimėti vyrai ir moterys tais pačiais kerais, tokiu pat laiku ir tomis pat sąlygomis trafiko ir oro.

Kitas tyrimas iš taxi važinėtojų. Vienur tyrinėta įstaiga, kur tarnauja 2000 šoferių, vyrų ir 40 moterų. Vyrai pravažiavo 28.431.719 mylias per metus ir turėjo 7.311 akcidentų; moterys pravažiavo 348.979 mylias ir turėjo 268 akcidentus. Apskaičiama, kad čia moterys padarė 3 su puse kartų daugiau akcidentų suliginant su vyrais. Bet sumokėta pabaudų kiekiu moterys praktiškiausios laikyti, nes kur vyrai sumokėjo sumą \$14,605, ūbo moterys sumokėjo tik \$75.00.

žūtė, kuomet savo verkiantį vaikutį baugina? E-ą, „cit neverk, antai ateina žydas su maišu, atiduosiu jam, tegul tave nesas“; arba: cit, cit, išgrs baubas, ateis ir suės tave“; arba: „nebliauk, jei nebusi geras, tai iškamino išlys kipšiukas, pasisimeigs ir nusineš tave; arba: „ar tu man rėksi? Tuoj pašaukiu daktarą, kad tave nuvežtu į ošpitalę ir papjautų“. Vaikutis išgirdęs apie tokius navafinius ir baisius dalykus, nutyla, o motina džiaugiasi, kad tokiu budu pasisekė uždaryti vaikui kakarinę. Bauginti vaikus žydis, baubais, kipšais ir daktarais yra labai blogas ir sveikatai kenksmingas paprotys.

Augančio vaikučio vaidentuvė ir nervai yra labai jautrus. Pirmieji jo gyvenimo įspūdžiai giliai išsimeigia omenyn. Ir jei neišmintinga motina maitins kudikio vaidentuvę „baubais“ ir baisenybėmis, tai tas atsilieps blogai ir jo sveikata visam gyvenimui. Dažnai pasitaike, kad jau paaugęję vaikai, per miegą šukauja, daužo, kiti net pašoka iš lovos, „blūdžia“, klykia. Tai vis sekmės „baubų“. Kuomet mažystėje „baubais“ įbauginai, tai ir subrendę visvien bus baugstus, jautrus ir silpnos sveikatos.

Motinos išidėmėkite, kad bauginti savo vaikus „baubais“ ir kitokiais niekais, yra labai nesveika. Galima surasti geresnius būdus kaip verkiantį arba kaprizijantį vaiką numalšinti. Vienas pedagogas pataria įtikinti vaiką, kaip negražiai jis atrodo kuomet verkia, arba kaip juokingai jis atrodo kuomet kaprizijasi. Tas pedagogas tvirtina, kad pas kiekvieną vaiką, kurs jau turi šiek tiek supratimo, randasi savygarbos instinktas, ir kad vaikai pašaipos labiau bijosi nei bauginimų, nes retas vaikutis panori but „asiluku“.

CASA EDMUNDO

Visi reikmenys ir medžiaga batsiuviams ir odos išdirbiniių dirbtuvėms. Išdirbinas visokių rūšių aulelių.

EDMUNDO LEITNER

Rua Anhangabahu, 26 - S. PAULO

(apačioj S. Bento tilto) telep. 4-8251
Kalba vokiška.

CASA SALOMÃO

— PIRKIMAS IR PARDAVIMAS —

Perkama baldai, divonai, kortinos, sugadinti brangūs akmenų įvairios vertės metalai, rašomos ir siuvamos mašinos, pianos ir kiti muzikos instrumentai ir ištisi namų baldai. Mokama daugiau, negu kitur.

Taip pat parduodama 25 nuosimčiais pigiau, negu kitur.

Salomão Reinkevitch

Rua da Conceição, 65 — Teleph. 5-5259 — S. PAULO

A. WELIBSON

Laikrodžių ir brangenybiių įstaiga

Taisoma įvairūs laikrodžiai. Perkama ir parduodama auksas, sidabras, platinas, brangūs akmenis ir užtatai.

RUA 11 de AGOSTO, 7-B. - S. PAULO

Žemdirbio kampelis.

Šilkvabalių veisimas Brazilijoje.

(tąsa)

Medelių auginimas.

Rūšys: Čeriausi s šilko medelių rūšys Brazilijoje yra Morus Alba, kurie turi baltus raudonus arba juodus vaisius; šios rūšys yra tinkamiausi s šilkvabalių maitinimui, ką parodo praktinė padėtis. Išimtinai maitinami šios rūšies medelių lapais duoda daugiausia gero šilko. Reikia vengti augini medelius vadinamus „Japoneza“: kurie turi didelius, stiprius ir pūkuotus lapus.

Klimatas: Brazilijos klimatas medelių auginimui yra tiek palankus, k.d. per trumpą laiką gerai išauga.

Dirva: Medeliai auga bi kokioje dirvoje, išskiriant žemas, puraus juodžemio vietas, turinčias daug rūgšties, taipgi žvyrynus. Gera šilko medelius tręšti mineralinėmis trąšomis (šili salietra geriausia tinka). Tręšiami medeliai nepaprastai greit auga ir duoda sultingus lapus.

Vieta: Medeliui auginimui vieta parenkama arti vietos, kur perinama kirminai, kad palengvinti lapų pristatymą. Suktos vietos ypatingai gerai tinka medelių kultūrai, nes nuo tokių vietų greitai nutinka vanduo, medeliai daugiau gauna šviesos ir vėjas atneša šviežių ora

Medeliu veisimas.

Medeliai Brazilijoje veisiami iš šakelių arba iš šakelių. Sėklos imama iš vaisių tik gerai sunokusių. Vaisiai mirkinama vandeny, kubile tol, kol sėklos atsiskiria iš vaisiaus raumenų ir nugula kubilo dugnan. Tada plovimo būdu sėklos atsiskiria nuo samirkuoto vaisiaus liekanų ir išdžiovinama vietoje, kur nuolat užpučia vėjas.

Sėklos ras dūnka parenkama gerai išpurotoje ir gerai organiskomis trąšomis įtręštoje žemėje. Sėklos sėjama sumaičius su smulkia žeme.

Vienok šis medelių veisimo būdas kiek ilgo as. Todėl geriausiai veisti iš šakelių, nukirpus 30 - 40 centim. ilgumo stiebelius. Stiebeliai sodinama liegiamo meto laikotarpy. Šakelės galima sodinti iškart į vietą nuskirtą medelių plantacijai, arba mešyne, o iš ten jau persodinti vasaros metu.

Naturint šakelių užveisimui medelių plantacijos reikia kreiptis į šilko auginimo institutą Campynas raštu, ar asmeniškai (S. A. Industrias de Campynas), kuris pasodinti reikiamą kiekį duoda veltui.

Medelių forma. Medelių formos auginama sekancios:

Žemas krūmokšlis — kaipo praktiškiausias, nes duoda daug lapų ir lengvai prieinamas jų skynimas, be kopėčių p galbos. Tuo atveju jaunų medelių liemenėliai nupiaunami 20 - 30 cm. aukštume ir tuo būdu gražia kupetos forma jauni ūgiai kerėja į šalis. Krūmų tankumas — 3 - 4 metrai vienas nuo kito. 1 žemės plotą 1 alkerio didumo (24.200 kv. m-trų) sodinama nuo 2000 iki 3000 krūmų.

Vidurinio aukštumo medis. Kai imamo medelio kamienas nukerpamas 2 metų aukštume. Tokie medeliai auginama pakelėse, pagrabuose, sednų pakraščiais ir net sėjamuose laukuose, ar ganykluose. Tuo atveju medeliai sodinami 5 - 10 metų atstume.

Gyvos tvoros. Šilko medeliai tankiai kerpomi duoda gražias gyvas tvoras.

Krūmų retinimas.

Krūmų retinimas daroma del dviejų tikslų: pirmas — duoti medeliams tam tikras formas ir antra — paruošti medelių didesniai lapų produkcijai. Storesniųjų šakų apkarpiimas, arba jų retinimas daroma paprastai kartą į metus. Liesnėse dirvoje medeliai apkarpiami kartą į du metus.

Būtina priežiūra.

Laikas nuo laiko iškapoti žoles ir kitus augalus, kad neužsteltų šilko medelius.

Naikinti skruozdes, kurios ēda medelių lapus ir trukdo jų auginimui.

Saugoti medelyntus (kur medeliai auginama žemais krūmais) nuo raguotųjų ir kitų gyvulių, kad pastarieji nenuėstų medelių lapus.

Lapų skynimas.

Lapų skynimas daroma tris kart per metus: pirma kartą nuskinant Spalio — Lapkričio mėn., antra kart Sausio — Vasario mėn. ir trečiu kart Bolandžio mėnesy. Lapai po išsprogimui prieina per 40 - 60 dienų, turi tamsiai žalią spalvą ir blizga.

Produkcija. Vienas medelis, žiūrint jo didumo, duoda kas kartas nuo 1 iki 60 kilogr. lapų.

Kenkėjai. Skruzdėlės, kurios lengvai naikinamos ir naminiai gyvuliai, nuo kurių apsaugoti medelynus visai nesunku.

Didžiausias kenkėjas, tai vabalinkai, lotiniškai vadinami Diaspinis Pentagona arba portugališkai „Cochonilha“, kurie ēda medelių pumpurėlius ir besisprogstančius lapelius ir net padengia juos

baltais oratinkliais. Tu vabalėlių kirminai (lėlės) ypatingai kenkia medeliams. Kovojava su jais trinant medelius tam tikrais metaliniais šepetukais, o dar geriau užveisiant medelynuos vabalėlius „Praspaltella Berlesi“, kurie naikina aukščiau paminėtų kenkėjų vikšrus.

Šias kovos priemones tiekia šilko medelių augintojams nemokamai

Inspektoria Agricola da S. A. Industrias de seda nacional em Campynas.

Darant iš aukščiau pasakyto išvada, tenka patarti augini medelius žemais krūmeliais, nes tokie duoda didelį lapų kiekį ir geresnės rūšies, o tuo būdu galima veisti daugiau kirminų — šilko gamintojų.

(bus daugiau)

J. Rūškys.

CASA FARD

Visi Europos valstybių pinigų keitimas. Laivakortės už pigią kainą geriausių ir greičiausių laivų į Lietuvą, Rumuniją, Čekoslovakiją, Rusiją, Austriją ir kitas valstybes. Rua 15 de Novembro, 80 (priešais Kavos biržą) - SANTOS

SKUBEKIT

Pasinaudoti paskutine proga! Sklypų vendami ir turi nuolatinį darbą vietoje. O jūs ko laukiate? Juk greitai negijamas. Jūs draugai ir pažystami, nuliiks nė vieno sklypo! Gailūsitės, bet sipirkę ten sklypus džiaugiasi begibus vėlu.

MŪSŲ ADRESAS:

PRAÇA DA SE 3 N., 4 and.

Generalinė atstovybė: „INTERNACIONAL“, Rua da Conceição nr. 75 (Lietuvių biūras)

Agentūra: Rua Domingos de Moraes nr. 289

G. Strelisker

Nepaprasti nuotikiai reporterio Smuto.

Smuto.

ROMANAS.

ŠEŠTOJI DALIS

(Tąsa).

Mintis, kad mane sugavo tokiam meškame nusikaltime, man nedavė ramybės.

Aš pakliūdavau į pačią pavojingiausią padėtį, atlikdavau negirdėtus dalykus vėgimų srity, vienok net šėšėis įtariu nekrisdavu ant maucų.

Aš kiek galėdamas atsigindavau nusikritusiuose vienk veiksmiai veiksmis ir pasi klyvo.

Nepersonal mano vardas buvo įvertintas į labai nepageidaujamą ir nemalonią istoriją; ir nors apie tai greitai buvo pamiršta, aš stengiuosi savo gilius tenkinti su didesniu atsargumu. Pažinė, kad mane gali vėl sugauti nusikaltime ir suminti, perėjo į neusikratomą idėja. Net patsai gyvenimas pradėjo rodytis nepakenčiamu.

Visu mano butybė, kuri iki tol gyveno visai normaliai, po to tapo padidinta iš pagrindų, ir kaip gi: juk kiek vienas žmogus turi ką nors savy, ką stengiasi išlaikyti nematant aplinkumėjų.

Man atrodė, kas tai nematans se-

ka kiekvieną mano žingsnį, iš pasaulio, kad patys nekildėčiau mano elgesiai būvo kartinai įžiūrti. Aš tapau priverstas dėti visas pastogas, kad savyes neišduoti, kad neatidengtų mano sądraugams savo slaptiną minėtu.

Tada man atėjo galvon mintis leistis pasaulin. Bet tos kelionės, kuriose aš sutikdavau naujus žmones, žiūci į mane, kaip į žmogų mano tėvo milijonieriaus, žiūrėjusių į mane su pasitikėjimu, kaip į veikėją, plačiai žinomą finansistą, — vien tik kurstė many naują ugnį geismu apgautės r vagsėjų papildymui. Man stingo žodži, kad apakyti tą malonų pergyvenimą, kai atlikus nuo didžiulę vagsystę ar plėšimą, išskodavo galvotrūkiškas kaltininku; ir tas, kaip mane girdavo esant genijum, kai aš nuosekliai atpaakodavau kiekvieną veiksmą atliku siu plėšimą kaltininku. Aš kartais tiek būdavau neatsargus, kad leisdavau atpaakoti visus mano veiksmus, ir niekam neatėdavu galvon mintis mane įtarti.

Tuo keliu man vėl pasiekė naraminti savo nervus. Aš vėl galėjau logiškai galvoti ir statyti naujus planus ateities veiksmams. Butų ir kišeninės vagsystės manęs jau reinknmino, — savymeilė traukė prie didesnių dalykų.

Nors aš turėjau progos iškrestū di delę šunybę biržoje, laikraščius užplūdziau melagingomis žiniomis, užsiiminėjau berprotiška spekuliacija, — bet visi šie darbai mane neviliojo. Tokios didelės vagsystės buvo legalizuotos mano milijonine padėtimi, o aš troškiau draudžiamo.

Kartą man įėjo galvon mintis surinkti būri plėšikų, netikrų pinigų dirbėjų,

aferistų bei vagių, aršiausių visam pasauliui tapti jų vadu ir su jų pagalba daryti iki šiol negirdėtus užpuolimus ir vagsystes. Bet greitai atsisakiau nuo tokio sumanymo. Aš norėjau veikti vienas, kad kiti nesidulintų pasisekimo džiaugsmu. Mintis, kad aš neturiu bendrininkų, mane tenkino daugiau, negu kad padaryti negirdėti, baissūs plėšimai, pasuandytų geriausių plėšikų pagalba padaryti.

Ir iki šiol dar neišauškintas žibalo sandėlių D. padegimo dalykas — mano rankų darbas. Aš ir dabar didžiujuos, kad ta dalyką atlikau be jokių atsargumų priemonių. Taipgi reikia pripažinti, kad tie sandėliai buvo mano nuosavybė.

Bet aš juos būčiau padegęs, kad ir kitam jie būtų priklausę.

Aš pasamdžiau 12 geriausių šnipų: užmokėjau jiems labai didelius pinigus ir pažadėjau dar daugiau, jei suras tikrą padegimo kaltininką. Bet savo tyrinėjimuose jie sukosi užburtame rate ir nieko nepadarė. Atsideddamas už jų toki darbą, aš čia išvogiau iš jų kišenės manimi sumokėtą jiems atlyginimą, ir jėto anaipol nepastebėjo. Tai buvo gal laimingiausia valanda mano gyvenime.

Bet čia Smut jį pertraukė: — Vis tai labai gerai ir idomu. Bet ką bendro turi su manimi šie jų istorija? Kaip jums atėjo galvon mintis užgrobti mano teises, prisisavinti mano vardą, rekomenduotis visur žurnalisto Smut vardu ir daryti man visokeriopus namalonumus, nieknybes?

— Aš kaip tik ir rengiuos jums apie tai papasakoti, — atsako žmogus

Smuto veidu.

7 Dalis.

— Pirmą syk susitikau jus Mexico, apiplėšiant banką, kuris dalykas tik neatėmė jums gyvybę ir kurį aš padariau vienas.

Tai aš protestodamas ir garsiai šaukdamas padariau tai, kad jus minia tik tik nepakorė ant pirmo pasitaikiusio medžio. Gal būt mane jūs neatmenat? Pagalbos vertas, barzdotas su didelo skrybėle žmogus — buvau aš. Jūs matomai įdomi, kodėl minia jus palaikė nusikaltėliu. Likimo buvo lentas, kad tada aš dėvėjau vienodą su jums kostiumą dariau be kaukės. Uždirbau tada 200 tūkstančių dolerių.

Tai dalykas ir jums vertas, pone Smut. Bet apie tai tik taip sau išsireiskia.

Ku aš po apiplėšimo ėjau iš banko, sargai mane pastebėjo ir pradėjo vyti, mat aš per savo neapsukrumą, pamiršau nupjauti visas vietas, tad tuojais pasigirdo signalinis skambutis. Aš skubiai perleiau mūro sieną ir nušokau į kėkiją tai duobę, kur skubiai užsidėjau barzdą, kepurę pakeičiau skriblium ir ant viršaus savo pilko kostiumo apvilkau baltą ploščių, kurį atargumo dėlei nesiodavosi por fey. Nelai nei, tuo momentu jūs kaip tik ėjote skersai gatvės, norėjote apeiti auto ir paskubinat eisena. Jū u elgė ys atkreipė dėmesį sargo. Jū u panašimas ir kostiumas leidō jus visiskai įtarti. Jus sugavo ir gerokai aplamdėtonus. Visa tai aš stebėjau iš šalies. Siprantama, aš labai galvuo i, kad jums

Liknsmoji Valanda

Greitai bėga...

O kaip tas laikas greit bėga — kalba sau vagis kalėjime. — tik vakar išleido mane iš kalėjimo, o šiandien vėl eđziu.

Ne taip gudriai.

Vienas mokėsi skambinti ant arfos. Matyt tas nepatiko jo kaimynui, nes vieną kartą tarė jam:

— Skambini Tamsta kaip Dovydas, tik ne taip gerai.

Š-nis.

Nemoka flirtuoti.

— Kalbi Tamsta, atsako muzikantas, kaip Salomonas, tik ne taip gudriai. Bulis: Klausyk, Baltrau, kaip man reikia pasakyti Marytei, kad ji man labai graži?

Baltrus: Nugė, sakyk, kad tu man labai graži ir tiek.

Bulis: Ne — taip negražu atrods labai keistai.

Baltrus: Na tai sakyk taip: — Ot panele Maryte, aš šiaudien mačiau mieste tokią gražią panelę, kuri buvo tikrai tamsta.

Išmėgino.

— Labas rytas Mikai.
— Labas, labas,
— Na kur dabar eini?
— Tai vot einu į Maušos fabriką plytų pirkti manau namus statyti.
— Ne, drauge, nepatariu Maušos fabrike pirkti.
— Kodėl?
— Neš plytos visai netvirtos, vakar tam fabriką susipešiau su vienu plytininku, tai jis, kad davė man su plyta į pakaušį, ir visa subirėjo, o man žiūrėk pakaušis sveikas.

K. Brat.

Geras auklėjimas.

— Gerik, Petreli, dar vieną burną.
— Bet, man, tėveli, ryt reikės į mokyklą eiti.
— Nieko tokio! man taip pat reikės į fabriką eiti. Abu neisim.

Policijoj.

— Ponuliau, aš noriu gauti popierą, mat noriu važiuoti į Braziliją.
— Gerai o kaip tamsta vadinišis?
— Aš vadinausi Pilypas Pagrob ar.
— Pilypas Pagrobtais?! Ai tai Tam-

ta dar nes! liuosas išvažiuoju užsienin. Tamsta turi užvestą bylą ir tik po teismui..

— Ponuli, taigi aš ir noriu išvažiuoti, kad nereiktų man stoti į teisma.

X.

Gudras vienas — antras dar gudresnis.

Vienas ponas laukdamas svečių, įsakė tarnui pagaminti pietus.

Tarnas pagalvojęs kas tinkamiaus, iškepė keletą žaų. Žaselės kvėpėjo, tarnas neiškentė, išlupo visoms po koją ir pasivažiavo.

Ponas pamatęs ant stalo ne čielą kepsni paklausė tarno kame dalykas.

Šisai teisindamasis, atsakė, — kad žąsys tik ir turėjo po vieną koją, kad čion ne jo kaltė.

Po kiek laiko, ponas kurtai važiuodamas savo reikalais pasiėmė ir tarną.

Bevažiuojant tarnas pamatė pulkelį žąsų, kurios stovėjo pasikišusios po sparnais po vieną koją.

— Žiūrėk, pone ir šios žąsys turi

tik po vieną koją.

Ponas nieko nesakydamas tik smagiai sušvilpė ir žąsys išsigandusios pabėgo į šalį. Tarnas ir sako:

— Matai, mano pone, kaip tik sušvilpiai, tuoj joms ir priaugo dar po koją, taigi reikėjo ir aną kartą taip padaryti, o ne mane barti.

X.

KOLONISTO NUSISKUNDIMAS.

Oi, Lietuva, Tu Tėvyne,
Mūsų mylima šalis.
Jau prapuolęs aš kavyne,
Gelbėk mane vis.
Oi, broliukai ir seselės,
Nepamirškite — ne.
Toli nuo savo šalėlės
Esantį mane.
Žnot, aš esu čion vienas,
Be draugų — draugių.
Dirbu aš per kiaučas dienas
Tarp žmonių kitų.
Prašau, manęs nepamirškite
Nors su laiškeliu...
Mane jauną nuraminkit,
Meilės žodeliu.

Juo-K-as.

Receptiniai ir transmisijos žiedai

Garsu perdavėjai — Išjungtuvai Iep Batarėjos B & C: Fricklechargers ir Rektifikatoriai — Ziedai del keičiamosios srovės, Gijiniai Transformatiniai del Keičiamosios srovės —

PRIIMTUVAI PHILIPS Nr. 2802 DEL IIGŲ IR TRUMPŲ BANGŲ (RYŠYS 10 IKI 2400 mtr.)

Pardavimas visose elektros krantuvėse.

Pasitarimais ir kainaraščiai atstovybėje: PAULO P. OLSEN, — Rua Florencio de Abreu Nr. 128 — S. PAULO

pridariau tiek nemalonių, vienok aš negaliu atsakyti už tokį nuotikį.

Vienok, kai aš pamačiau, kad jūnų gyvybė pavojui, aš įsimašiau mišioje ir dėjavu pastangų, kad apgynti ir perduoti pribuvusiai policijai. Išitikinęs, kad pavojus del jūš praėjo kurį laiką ejau paskui, vėliau pasakau į skersgatvį kur stovėjo mano automobilis.

Kaip paskiau patyriau, su jumis nieko blogo neatsitiko. Keletą dienų jus palaikė kalėjime, kol rūpesniu „New York Times“, Amerikos atstovybė Mexico jus paluosavo.

Kadangi po kiek laiko jūš laikrašty tilpo aprašymas Meksikos kalėjimų ir kalinių bei viokių rūšių nusikaltėlių, tai manau kad dėkingas nuotikiui, kurio dėka jūs keletą dienų praleidote meksikoniskam kalėjime. Aš pats, pone Smut, nuoširdžiai džiaugiasi davęs progą parodyti jūš talentą.

Ir išties jūš aprašymas taip vykusiai buvo atliktas, kad aš skaičiau neatsitraukdamas.

Aš jaučiuosi laimingu buvęs visa to priezastim.

— O mušimus jūš, ge biamasai, kaip matau, visai taip ir pamirstate?! — ipykęs sušuko reporteris.

— Labai gaila, pone Surut, bet tie jau visada atsitinka gyvenime, kad vie nam tenka pinigai, o kitam šonus apdauzo. Aš tik pakartojau jūš aprašymo

paskutinį išsireiškimą. Kuriame jūs pasiektė filosofines aukštumas, stebėn. Bet leiskite man tęsti!

Neužilgio po to meksikonisko pasisekimo fortuna vėlei užpakaliu į mane atsigręžė.

Dalykas ejo apie tokį menkniekį, sulyginant su kitais mano darbais, vienok aš pakliuvau. Ir mane sugavo tik todėl kad aš plataus masto žmogus, per mažai atsargus buvau menkame dalyke, o todėl mūsų veikimas negali tenkintis menkniekiais, nes paskiau tenka nukęsti tik nemalonių. Ir šį kartą jau taip sklandžiai neišėjo, kaip laikrodžio pavogimas.

Buvo net nedidelis skandalas. Laikraščiai net priminė ir seną istoriją. Buvo mesta man daug itarimų, kuriuose net buvo daug tiesos, vienok galutiniai mane neįsėdė.

Vėl pasireiškė garsiausi medicinos zinovai, pradėjo ieškoti manyje liguistų palinkimų, už gerą atlyginimą ilgai posėdžiaudavo, tardavosi ir pagaliau padarė išvadą, kad manyje aiškiai pasireiškęs labai sudėtingas formos psichinis pairimas. Kas įtik tos ligos veikimo ir jos aiškaus formulavimo jie pareiškė neturį aiškaus apibudini.

Dalykas pateko teisman, buvo byla, užsibaigusi išteisinimu sulyg ekspertų parodymų. Bet skandala jau tiek buvo rimtas, kad mano giminės rado reikalingų apsaugoti savo vardą nuo panašų įvykių ir pasiūlė man pakeisti pavardę.

Truputį pagalvojęs aš sutikau, nes nenorėjau, kad ateity giminės kištūs į mano reikalus.

Aš pardučiau savo rūmus-Niu jorke ir vaikiojau mieste be kokio užsiėmimo.

Keletą kartų buvau areštuotas' mane teisė ir vėl paleisdavo.

Pagaliau aš atsiduriau beprotnamy nes manęs norėjo aš šiuo ar kitu budu nusikratyti.

Bet turėdamas dar daug pinigų aš lengvai gydytojus itikinau, nesąs pavo jūgu visuomenės ramybei ir greitai buvau vėl liuosas, paliktas mano paties likimui.

Giminių ir draugų apleistas, aš stengiausi susirasti naujus draugus, sueiti į pažintį su naujai žinomėmis, bet tai padaryti man stigo energijos. Išauklėtas lepinamai aš nemačiau nė tikslo nė prasmės gyvenime.

Tada tai aš prisiminiau apie mudviejų panašumą, kuris sukėlė many daug minčių apie pirmojo susitikimo. Aš pradėjau jumis įdomautis, skaičiau jūš straipsnius, pasamdyti asmenys sekė kiekvieną jūš žingsnį ir viska man panešdavo. Gavau jūš fotografijas, sekiau jus, kai jūs to nepastebėdavote, mokiausi jūš eisenas, jūš judėsių, galvos laikymo, jūš manaras rūkant papirosą, stengiausi išmokti jūš rašisenos, dėvė, jau tokius pat rubus' vienodai šukuodavau plaukus, aš gyvenau su jumis ir jūmiso — ir jūs neturėjote apie tai ma-

žiausio supratimo.

Kas kart aš vis daugiau panešėjau į jus ir greitai aš pats nežinojau, kas aš — milijonierius be sarrės, ar reporteris Smut iš „New York Times“. Mintis būti kito kaily mane galvindavo ir aš vėl atrodavau gyvenimo prasme.

Kadangi jūs buvote žurnalistas, tai ir aš savo vaizduotėje tapau žurnalistu. Aš pradėjau rašyti straipsnius, kurie kaip pastebėjau taipgi buvo panašūs į jūš tiek stilium — tiek forma, tiek tenos apibudinimu.

Paskiau aš nuėjau dar toliau. Aš lankiau klūbus, kur budavote jūš, ir labai džiugdavausi, kai jūš pažįstami mane laikydavo reporteriu Smut. Tai patvirtindavo mano pasitikejimą savimi — aš viešpatavau — aš buvau jau ne bevardžių visų pamirštu, aš buvau jau kitu žmogumi. Pagaliau aš pajutau vidui savęs, kad aš nustojau būti savim, aš buvau jumis.

Aš daėjiau lig to kad jūsu, pone Smut, gyvenimas man atrodė keistu, jis kenkė bitybės mano vystymuisi. Aš jūš jau taip išmokau, kad pradėjau galvoti apie tai, kaip jus pašalinti nuo savo gyvenimo kelio. Mačiau jau nepakęto lešio dvyno rolę, būti jūš šešėliu, dalimi jūš būtybės. Aš gėdžiau visiškai užimti jūš vietą gyvenime.

(tąsa eka.)

Kolonistai, žemės ūkio darbininkai, fabričių darbininkai, BRAZILIJOS IMIGRANTAI!

IESKOKITĖS RAMŲ, PASTOVŲ GYVENIMĄ ŽEMĖS ŪKY BRAZILIJOS, O TRUMPŲ LAIKŲ JUS BUSITE TURTINGI,
VISA KO PILNI; IR JUS IR JUSŲ VAIKAI TURĖS GARANTIJAS SVIESIAI ATEICIAI.

Pasiturintieji, pinigai ateiviai, savo kapitalą leiskite apvertinti tik žemės ūky, pinigai niekad nedings ir duos didžiausius nuosimčius.

Kiekvienas Lietuvos ateivis, ar tai buvęs žemvaldis, ar laukų ar fabriko darbininkas, ar kuris nors kitas amatininkas atvykęs Brazilijon ir nebežinodamas kalbos, atsiduria miestuose ar šiaip prie kurių nors samdomų darbų.

Paprasti darbai menkai čia apmokami, menkai apmokami ir amatininkai, tad ateiviai daugumoje skursti ir be jokios naudos ateičiai leidžia dieną dienon. Tuo tarpu mūsų žmonių siekiai vykstant į šią šalį buvo visai kitok: veltiame tam, kad nors ir sunkiai dirbant, bet uždirbtų pinigų, kad pagerinti savo būvį senatvei ir palikti kokį pastovų turta savo vaikams. Čia gi, dirbant fabriku arba kituos samdomuos darbuos to pasiekti negalima. Ir taip žmogus jaučiasi apsvylęs ir skursti mieste, lindi blogame buse, ankštai susikimšę, blogai minta, nes nėra iš ko pasigerinti. Mieste moka brangiai: už butą, kūrą, šviesą, vandenį, kur nebegs žingsni — vis moka, o uždarius menkas ir kad tie uždariai padidėtų, nėra jokios vilties, bent per keletą metų.

Yra žmonių atvažiuosiu su pinigais. Manytų užsiimti prekyba, pramonė, bet nežinant kalbos ir visų vietos sąlygų tiek prekybai tiek pramonėi, bijosi tai daryti, kad nenustotų paskutinį pinigų.

Taip yra netikėtai lietuviams bet ir kitų tautų emigrantams. Tik skirtumas yra tas, kad dauguma lietuvių emigrantų sėdi rankas susidėję vietoje, tenkinasi menkiesiems ir neieško išeities o kitų tautų emigrantai atbulai — skubiai imasi ieškoti išeities iš tokios padėties ir be laiko ją randa — randa žemės ūky ir ten apsigyvena, metas po metų žengia pirmyn, tūkstantais didina savo turta gautais už produktus pinigais, o pati žemė savaimė kas metai didina brangvą, didina Brazilijos žemdirbio turta. Įpatinai gerai apsimoka žemės ūkis S. Paulo Estadoje.

Ir kodėl taip yra?

Brazilija daugiausia pramonės šalis. To bent siekiama. Žemės ūkis daugiausia išsivystė kavos auginimui. Miestai auga daug greičiau, negu galima įsivaizduoti. Geroka džiėja ir bendrai šalies gyventojų skaičius, o todėl reikalingiausių maisto produktų nuolat jaučiama stoka. Taigi ūkininkui reikia tik gaminti — viskas miestuose skubiai ir brangiai supirkama. Toki sąlygos ūkininką jau kelia ant kojų. Toliaus. Brazilijos auga visi gamtiniai produktai, bet vaisiai, kurie viena, kad duoda nepaprastai gerą derlių ir turi vietą netik Brazilijoje, bet gausiai išvežama į Europą ir visą pasaulį.

Brazilijoje nėra žiemos, tad ūkininkas neturi ir nuostolių: jis gamina iš visus metus, lengvai žemę dirbdamas, o turi labai daug naudos. Tuo tarpu šalyje, kur būna žiema visai kitos sąlygos: ūkininkas dirba praktikuoja visa vasarą tik tam, kad žiemai atėjus galėtų pats su šeima išmisti ir išmaitinti reikalingus ūky gyvulius. Ir tankiai atsitinka, kad pavasary tenka ieškoti pašalų ir duoros ir pašaro.

Tokius sąlyginimus padarius, kiekvienam darosi aišku, kiek pelno gali duoti Brazilijos ūkis.

Brazilijos produktų didžiausi suvartotojai yra miestai. Rio de Janeiro (su 2 milijonais gyv.) S. Paulo (su 1 milijonu gyv.) Santos ir kiti dideli pajūrio miestai į šiaurę nuo Rio de Janeiro. Todėl sumanūs europiečiai kolonistai ir stengiasi kolonizuoti arčiau tų vietų, iš kur pigesnis produktų pristatymas į didžiulius suvartojimo centrus.

Brazilijoje geležinkelių maža, prekių pervežimas geležinkelių brangiai atseima todėl europiečiai kolonizuojasi arčiau vandens kelių, kad produktų pristatymą pajūriams.

Šiandien didžiausi produktų statytojai Rio de Janeiro, S. Paulo, Santos, ir kitiems šiaurės uostams yra žemės ūkio kolonijos Rio Grande do Sul, Santa Catarina ir Paranos estadų pajūrius įsikūrusios, kurios daug pigiau moka už transportą jūromis, negu kad toli nesėdės S. Paulo estados vietos.

Svarbiausi Pietų Brazilijos uostai — kaip žemės ūkio produktų statytojai yra Porto Alegre, Itauna, Paranagua, o pastaruosiu metu jau pasižymi ir Cananė. Transporto brangumo sąlyginamosios kainos yra tokios: pervežimas 1000 kilogramų (61 pūdas) kainuoja:

Iš Cananė į Rio de Janeiro	34\$000
Iš Paranagua į Rio de Janeiro	38\$000
Iš Itauna į Rio de Janeiro	44\$000
Iš Porto Alegre į Rio de Janeiro	69\$000

Geležinkeliu Sorocabanos linija nuo stoties Prezidento Wenceslau į S. Paulo (868 kilom.) kainuoja 47\$538; į Rio de Janeiro (1368 kilom.) — 89\$510

Geležinkeliu Norste nuo stoties Trez Lagōs iki S. Paulo (901 kilom.) kainuoja 91\$930 iki Rio de Janeiro (1401 kilom.) kain. 133\$970.

Iš stoties Esperanča iki S. Paulo (1.674 kilom.) kainuoja 117\$800 iki Rio (2.174 kilom.) — 159\$830

Iš šių davinų aiškiai matoma ant kiek yra pigesnis transportas jūra. Reikia dar nepamiršti ir tai, kad geležinkeliais prekių pervežimas užtrunka savaitėmis, o per tai šilto oro metu sugenda daug produktų. Jūros transportas yra greitesnis ir patogesnis, be jokių užtrukimų ir perkrovimų — tiesioginis.

Pastaruosiu metu įpatinai kyla žemės ūkio produktų gamyboje S. Paulo Estada. Taipgi kyla nepaprastai prekyboje ir pramonėje. S. Paulo estada — tai kavos karalius. Jinai viena turi 1300.000.000 kavos krūmų. Taigi yra didžiausias kavos gamintojas visam pasauly. S. Paulo estadoje puikiai auga ir kiti žemės ūkio produktai. Ir nejuokais jos progresas yra didelis — S. Paulo estados žemė užaugina 75 % visos Brazilijos žemės ūkio produkto.

Jau 1920 metais S. Paulo estada turėdama 4.592.188 gyventojus, išvežė produktų už 86.476.150\$000, mokesniu estada surinkta 175.678.98\$000 1927 metais S. Paulo estada išvežė produktų už 1.934.285.004\$000, štatui mokesnių sumokėjo 421.637.654\$000, valstybei sumokėjo 631.400.714\$000.

Visos estados produkcija pasiekė 3.739.348.050\$000. Taigi beveik 4 milijonus milreisu.

Gyventojų didėjimas S. Paulo estadoje taip didėjo:

visoj Estadoje:	S. Paulo mieste:
1880 m. — 1.007.000	27.000
1890 m. — 1.384.000	64.934
1900 m. — 2.279.608	239.890
1910 m. — 2.800.423	375.323
1920 m. — 4.572.189	540.840
1925 m. — 5.150.000	723.321
1928 m. — 6.175.688	948.159

Taip tai vystosi S. Paulo Estada! Todėl ir ūkininkų akys krypta į S. Paulo estada, kur milžiniška ateitis greitai dasyvys kiekvienai, kas tik dirbs turėdamas savo nuosavybę.

Žemės brangimo pavyzdžius galima taip apibūdinti. Provincijoje 8 metai atgal buvo valdžia pardavusi bežemiems žemės 10 alkerų už 1.500\$000 Po aštuonių metų tie patys kolonistai perpardavė tą žemę kitoms, gaudami už 10 alkerų ūki po 50 ir 100 tūkstančių milreisu. Mieste galima taip apibūdinti: Rua 15 de Novembro sklypelis žemės 127 ketvirtainių metų kainuojamas miesto valdybos po 13.000\$000 už ketv. metra, bet savininkas nori gauti po 20.000\$000 arba 2.540.000\$000! Tai tiesiog fantastingos kainos, kurios rodytė rodo į ką nueis gauti laiku žemės ir S. Paulo estados provincijoje.

Pradėjus auginti kavą S. Paulo estadoje Ribeirão Preto rajone į ten atsigręžė ir visa kolonizacija ir žemių supirkimas. Bet dabar jau tose vietose žemės pardavimui beveik nėra tinkamos, arba tinkama labai brangi. Kolonizacija betiesiant geležkelius nesislinko į tolimus estados pakraščius link Matto Grosso ir Minas Geraes estadu. Ten žemių pardavimui yra daug, bet labai toli nuo geležkelių, o ir geležkeliais jau labai tolimas ir brangus transportas.

S. Paulo estados pajūris, sąryšis su kavos auginimu estados centre tapo pamirštas. Ir tik keli metai atgal tapo iširta ir atkreipta įpatinai dėmesio į pajūrius Cananė, Xiririca, Ribeira ir kitus apskrčius. Įpatinai susidomėta Cananė apskrčiu, kaip artimiausiu prie jūros ir turinčiu savo uostą — laivų priplauką — Cananė, iš kur pats pigiausias produktų transportas tiek į Rio, Santos, S. Paulo, tiek į kitus Brazilijos pajūrio miestus ir į užsienį.

Respublikos žemės ūkio ministerio Dr. Baretta Gōes buvo pasiūta specialė techninė komisija iširti Cananė apskrčiu, kuri sugrįžo su tokiu raportu: „Žemė tame rajone tiek gera, kad su jos rūšimi gali lygintis tik Misissipi upės lygumos Šiaurinėje Amerikoje.“

Paskiau Austrijos ir Japonijos vyriausybės prašoma S. Paulo estados-Zem. Ūkio M-ja pasiminti tris komisijas, kurios iširti žemės ir klimato tinkamumą Cananė apskrčiu. Pirmą Komisiją vadovavo estados agronomas inžinieris Dr. Gilberto Lopes, antra komisija vadovavo Dr. João Baptista de Oliveira, dalyvaujant Austrijos įgaliotam Ministeriui Brazilijoje, Dr. Anton Restscheck; trečią komisiją vadovavo žemių ir kolonizacijos Direktorius Dr. San Juan.

Visos trys komisijos savo ilguose raportuose S. Paulo estados Z. Ūkio Sekretoriatui suteikė žinias kad tiek žemė tiek klimatas kolonizacijai yra tinkamusi. Austrijos Ministeris, perėjęs skersai ir išilgai žemės savo raporte rašo, metus 40 metų senumo kavos krūmus, 4 metų aukščio ir dar duodančius gerą derlių.

Matęs taipgi cukrines nendres iki 3 metų aukščio, panašias į storus bambukus; taipgi patyrė, kad Cananė rajone cukrinė nendrė turi 12% cukraus tuo tarpu kai Rio ir Pernambuco estadose geriausias nendrės turi tik 8% cukringumo. Su nusistebėjimu pažymėjo ir tą faktą, kad cukrinės nendrės 20 metų auga nepersodinamos, o kitur — daugiausia 4 metus.

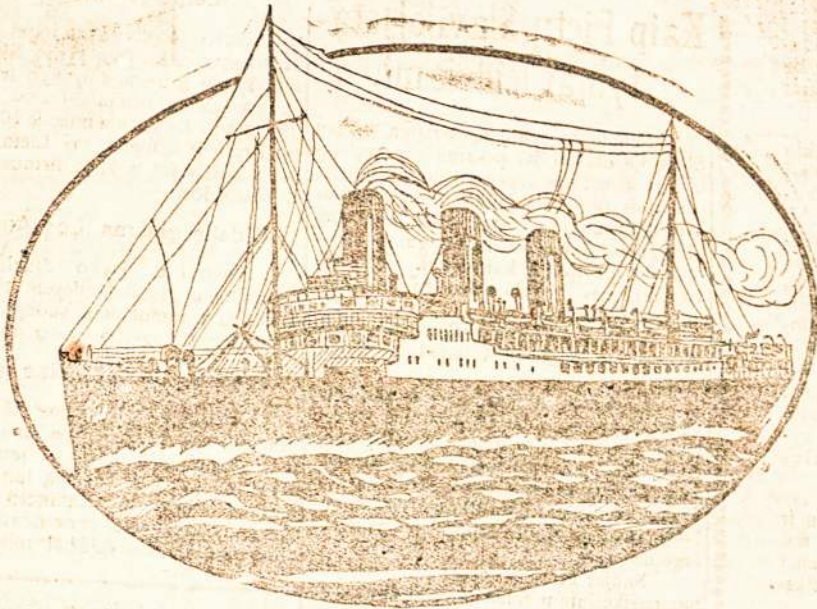
Visa tai įrodo, kad Cananė rajone yra giliai įsireišęs dirvožemis (humus), o todėl žemę galima išnaudoti dešimties metų neduodant jai mėšlo ar mineralinių trąšų. Miškuose perdėm auga medžiai Pau d. Alho ir Figueiras Brancas, kaip geriausias žemės derlingumo lūdininkai. Tose žemėse su geriausiu pasisekimu galima auginti kavą, cukrines nendres, kukurūzų, ryžius, linus, tabaką, bananus, svogūnus, apelsinus, ir daugelį kitų augalų, kurie Brazilijos žemdirbiui krauja kas metai didelius kapitalus.

Cananė apskrities apgyvendinimas.

Seniausia kolonija yra susikūrusi Pariguera Assu — gyvena turtingai lenkai ir italai. 10 metų atgal pradėjo kurtis japonų kolonija Registro, kuri jau dabar turi apgyvenusi virš 10 tūkstančių alkerų plotą. Turi apsidinosi virš 2 milijonų kavos krūmų; kolonijos centras jau viręs miesteliu, turi ryžių apdirbimo fabriką, kuris kas savaitė išsiunčia į rinką po 1200 mašų apdirbtų ryžių, turi nuosava cukraus, vyno ir kitų svaiginamų gėrimų gamybą. Vaziuojant per koloniją — aki veria visas puikumas, visa pazangų, kuria taip greitai japonai pasiekė ir tik žemė visa tai duoda, o su ja vystosi kartu ir pramonė ir prekyba. Trečia kolonija, jaunesnė ir gili japonų puikia kuriasi. Treči metai atgal arti Parana estados rubežiuose įsikūrė austrų kolonija Santa Maria, kuri taipgi puikiai vystosi tiek žemės ūky, tiek kitose srityse, nors iki šiol dar neturi vieškelio, nė kito susisiekimo,

o pėsti, ar ant būrų raiti keliauja taku per miškus 3 valandas, kol pasiekia lietuvių kolonija Tabatinguaroje, o iš čia vandens keliu — Cananė. Perna metais tik prasidėjo kurtis lietuvių kolonija Dr. Austin de Almeida Nobre žemėse ir nauja lietuvių žemdirbių

(tęsa 8 puslapy)

TAUTIEČIAI!

Ko Jūs laukiate? Ar laivakorčių pabrangimo?
Juk Jūsų pažįstami beveik kiekvieną dieną
vyksta į Tėvynę per mūsų biurą.

Skubėkit užsisektyt sau laivakorčių, kol dar laikas. Mes
kainas dar nepakelėm.

Veliu bus brangiau

CASA DO COMERCIO

„INTERNACIONAL“

Rua da Conceição, 75 - Tel. 4-0896 - S. PAULO

W. C. Gavensky ir P. J. Butkus

Dentisto — chirurgo kabinetas

Pranešu Lietuvos kolonijai, kad Avenidoj Prezidente
Wilson, 19 (Mooca) yra mano gerai įrengtas kabinetas, kur
atliekamas darbas sąžiningai ir už pigiausias kainas.

Sutinku gydyti ir išmokejimui
ABEL FONSECA

D-ras WLADIMIR de THIMÉ

Vienintėlis rusiškas advokatas S. Paulo. Vertimai, teismo
bylos, šoferiams dokumentai, asmens liūdimai, pilietybės
gavimo dokumentai «šamados».

Raštinė: Rua São Bento 36 nr. 6 andar, Sala 12
Telef. 22746

Priėmimo valandos: nuo 9 ryto iki 7 val. po pietų.

BARAS ir RESTORANAS

TEUTO = RUSSO

Seniau „BARAS SUISSO“
Ivairūs užkandžiai, mandagus patarnavimas, švara ir tvarka
pavyzdgingiausia.

Virtuvė prižiūri specialistai rusų virėjai.

VAKARŲ KONCERTAI

Atlankykit, įsitikinsit

Rua Ipiranga 73

LISSENKO ir LITTER

SAUSOS MĖSOS GAMINTOJŲ, GYVULIŲ AU-
GINTOJŲ ir PRAMONINKŲ

DOMEI!

Pereira Carneiro e C. Limitada

(Comercijos ir Navigacijos Kompanija)

Rua S. Bento 33-A Caixa postal 218 S. Paulo

Siūlo prieinamomis kainomis mėsa galvijų

pašarui ir kitiems pramonės reikalams

Druską be jokių kenksmingų priemaišų, garantuota

ir aukštesnės, negu užšieno rūšies ir jau išbandyta su pa-

sisekimu estadoso Rio Grande do Sul, Mato Grosso, Goyaz,

Minas, São Paulo ir Rio.

Išbandikite ir Jus.

TAUTIETI! SKUBĖKI!

Dar nevēlu įsigyti geriausiomis sąlygomis nuosavą žemės
sklypą su namu geroje ir pramoningoje S. Paulo miesto
dalyje, kur jau apsigyveno keletas šimtų Lietuvos
piliečių-šeimų.

PRAÇA DA SE', 34
Sala 10-12, Telephone 3-3863

AV. PAES DE BARROS, 9
casa 3 (Mooca) greta rauų aptiekos

MATAS IVANAUSKAS

DOCTOR JAYME MARCONDES

ADVOKATAS

Priima komercines ir kriminalines, civilines ir kitas
bylas. Sustato įvairius prašymus viešoms ir kariškomis
įstaigoms.

Teismo bylos.

Biuras: RUA S. BENTO, 12, Sobrelaja
S. PAULO

Nuo 11 val. 30 min. iki 4 po pietų

DOMĖS.

Kas norit gardžiai ir pigiai pavalgyt, eikit į botequim

ADRIANO PINHEIRO

Rua da Conceição. 69. S. PAULO.

prie pat - CASA „INTERNACIONAL“.

Galima gauti šiltus pietus ir vakarienes. Ivairūs šalti užkan-
džiai. Kainos pigios.

Dantų Gydytojas

F. ŠTRAICHMAN — L. MAURANO

Atvytkes iš Rygos miesto.

Specialistas sudėjimo dantų, traukimo be skausmų. Darbas
garantuotas. Priėmimo valandos: Nuo 10-os ligi 12 val.
ir nuo 3 iki 8 vakaro Sekmadieniais nuo 8 ligi 10 val. ryto

Rua das Palmeiras 68 nr. S. Paulo.

Kalba latviškai ir rusiškai.

SPAUSTUVĖ „BIRŪTĖ“ priima įvairius spaudos darbus
RUA VISCONDE DE PARNAHYBA 290

AGENCIA POPULAR

AVENIDA S. JOÃO, 85-A Sobrelaja
sala 3. Telephonas 4-8040

(priešais centralinį paštą)
Kas nori gauti tarnybą ge-
resniuose namuose S. Paule,
jei tik biskij moka portuga-
liškai, tekreipiasi pas mus.
PATARNAUSIM VELTU.

DANTŲ GYDYTOJA

Elena Kuševskaja

Priima nuo 12 iki 21

Galima susikalbėti ir rusiškai

Rua Aurora, N. 94

S. PAULO

BARAS THEBAIDA

Ivairūs šalti ir šalti užkan-
džiai. Didelis gėrimų pasirinki-
mas. Kainos pigios. Patar-
navimas mandagus Tvarka
pavizdinga.

Rua Libero Badaro N. 69

TELEPH. 2-1849. S. PAULO.

Aptieka „MUNICIPAL“

Aptiekos įvairios prekės,
cheminiai išdirbiniai, mini-
ralų vandens, parfumerija
vietos ir užsienio išdirbimo

A. Gorenšteinas.

Rua Barão de Itapetininga,
36.

Telef. 4-7757.

(Pradžia 6 pusl.)

Kolonija. centralinėje fazėje Tabatingara. Ši kolonija yra arčiausia uostui ir miesto Cananėa už visas kitas paminėtas kolonijas, kurios net 90 kilometrų atstu yra. Lietuvių kolonija tik 12 kilometrų. Ir 187 kilometrai nuo Santos uosto.

Ir čia, iš Cananėa uosto laisvas jūromis kelias visiems žemės ūkio produktams į didžiausius suvartojimo centrus ir į platų pasaulį. Kolonijoje jau turi pirkti žemes šie lietuviai: Alfredas Norvina 30' alk., Paulius Butkus 20 alkerų, Antanas Kemėkis — 10 alk., Jonas Buslius — 10 alk., J. Šiaučulis — 10 alk., Jonas Dičius — 10 alk., Kaz. Vaitkevičius — 10 alk., J. Inčerauskas — 10 alkerų, Petras Jasiuskas — 10 alk., Mykolas Lišauskas — 10 alk., Amb. Telielskis — 5 alk., Juozas Lapinskas — 5 alk., Juozas Stupelis — 10 alk., Kostas Saladzius — 5 alk., Antanas Šimonėlis — 5 alk., Gabrys Zuzickas — 5 alk., Liūdas Meškėla — 5 alk., Petras Sinkievičius — 5 alk., Napal, Palubinskas — 5 alk., Jonas Jurevičius — 10 alk., Juozas Jagelavičius — 10 alk., Augustas Ramanauskas — 5 alk., Stasys Banys — 5 alk., Juozas Šapalas — 5 alk., Simas Bukauskas — 10 alk., Sofija Špokaitė — 5 alk., Kazys Lusauskas — 10 alk., Augustas Griškonis, 10 alk., Pranas Povilavičius — 10 alk. Daugelis iš čia pažymėtų ūkininkų jau gyvena vietoje. Statosi namelius, kerta miška, ruošiasi sodinti augalus žemės ūkio ministerija kolonistams sėklas duoda veitui.

Turint galvoj pigumą darbo vietoje, būtent, kad už nukirtimą ir nudeginimą 1 akro miško, braziliečiai ima tik 150 — 200 milereisų, tad žmogus turintis kiek daugiau pinigų, arba pašalinį užsiėmimą, puikiausiai gali apsidirbti savo žemę sandamomis rankomis, turint nuo įdėtų tam tikslui pinigų didelį pelną.

Kolonija auga labai sparčiai. Vedama keliai ir daroma kiti patobulinimai. Įspatingai pakils, kai rudenio pabaigoje apsišventi kolonijoje iš fazedų nauji kolonistai.

Kolonijoje pradeda vyksti ir pramonės šakos. Greitu laiku pradės veikti pačių lietuvių įkurtos bendrovės lentpiuvė, kuri savo medžiagai turi puikią rinką Santose. Suprantama, kad turint lentpiuvė mechaniką jėgą, greitai steigsis ir kitos pramonės šakos: malūnas, baldų fabrikas ir t. t., o atsiradus produktams. — jų apdirbimo pramonė vietoje. Prirengiamieji miestelio įkurimo darbai taipgi vykdomi. Isteigus plytinei prasidės ir namų statyba.

Apart paminėtų augalų, lietuvių žemės ūkio kolonijoje puikiai bus galima išvystyti brangių augalų kultūrą, kaip antai: Vanilį, kurio 1 kilogramas kainuoja 1500\$000, Marnella, Vynuogės, Cipo, tabakas, žemės riešutai, tomatai, apelsinai.

Kiekvienas lietuvis emigrantas, kuris gyvena nepageriausiai Brazilijoje, turi įsidėmėti, kad žemės ūkyje jis tiek su kapitalu, tiek su visais mažais pinigais pasieks didelės ateities, įsigijęs ūkį šioje vienintėlyje, kuri yra tokioje geografinėje padėtyje, kad pigiausiu būdu galės pristatyti produktus į didžiausias Brazilijos rinkas, tiek išvežimui į užsienį.

Ateities dar tuo yra didelė, kad neužilgo Cananėa uostas bus sujungtas geležinkeliais su plačiais S. Paulo ir Parana bei Matto Grosso esančių plotais. O pats uostas anglų kompanijos bus paverstas į tokį pat uostą, kaip Santos ir bus jo pagalbininku. Šiandien Cananėa susidomėję tiek užsienio kapitalistai, t. e. prekybininkai, tiek žemdirbiai. Įspatingai turime suidomėti mes Brazilijos lietuviai žemdirbiai nes čia sukursime milžinišką, turtingą lietuvių koloniją. Šiandien apie Cananėa nuolat rašo netik Brazilijos, bet vokiečių, anglų ir kiti laikraščiai, paminėdami tą kraštą, kaip milžiniškos ateities ir praturtėjimo kraštą.

Kas to krūto baidosi, arba nesiryžta su juo arčiau susipažinti — yra pats sau priešas.

Naujosios lietuvių kolonijos reikalais norintieji plačiau pasidomauti, pirktis ten žemę, kreipkitės į kolonijos raštinę S. Paulo, Rua da Conceição 75 nr.

Norintieji susi aišinti tuo reikalu laiškus taip adresuokite: Colonia agricola Lithuan, caixa postal 3311. S. PAULO.

Kaip Pietų Slavijoje įstatymai leidžiami.

Panaikinę parlamentarizmą Pietų Slavijoje diktatoriškai politinius ir valstybinius klausimus svarsto baliuose. Šiomis dienomis Belgrade įvyko didelis balius karaliaus rūmuose. Pakviesta buvo virš tūkstančio svečių, kurių daugumą sudarė visokių laipsnių karininkai. Beto buvo pramonės prekybos atstovų, valdininkų ir dvarininkų.

Vieni šoko moderniškus šokus, kiti „svarstė“ politinius ir valstybinius klausimus.

Karalius Aleksandras ir karalienė visą dalyvavo. Vokiečių spaudoje pranešimu, buvo priimta daug svarbių nutarimų. Buvę nutarta išleisti visa eilė dekretų, kuriems žadama tvarkyti Pietų Slavijos gyvenimą. Svarbiausi dekretai paliesią spaudą, visuomenines ir politines organizacijas.

Naujai tvarkai apsaugoti nuo galių pasikėšinimų nutarta padidinti policijos ir žandarmėrijos kadras.

Vieton Kelloggo Henry Stimson

Naujas Š. Amerikos prezidentas Hoover pakvietė į Kelloggo vietą Henry Stimson, kurs dabartiniu momentu gyvena Filipinų saloje. Iki jam atvykus jo pareigas eis dar Kelloggas.

Pavogė diplomatinis dokumentus.

Iš Berlio pranešama, kad ten iš Užsienio Reikalų Ministerijos pavogta 18 svarbių diplomatinis dokumentų.

Policija įtarė vogime tris rusus ir vieną vokiečių, kuriuos jau suėmė.

Leipcigo mugė.

Kovo 4 d. iškilmingai atidaryta Leipcigo mugė. Atidarymo iškilnėse be kitų žymių asmenų dalyvavo ir Lietuvos atstovai. Mugė užima 300.000 kvadratinis metrų. Dalyvauja mugėje 10.030 įvairių firmų ir asmenų. Iš Lietuvos dalyvauja „Maistas“ ir kitos firmos, daugiau iš Klaipėdos.

Didelis gaisras Los Angeles.

Kovo 7 d. įvyko didelis gaisras automobilių parodoje. Beveik visas paviljonas su automobiliais sudegė. Nuostolių padaryta apie 1.500.000 dolerių.

Prancūzijos kabinetas griūva.

Vėliausios telegramos iš Paryžiaus praneša, kad Prancūzų parlamentas svarsto finansinį klausimą ir jau pradeda kritikuoti valdžios vedamą tuo klausimu politiką. Ministerių Kabineto pirmininkas Poincare įteikė parlamentui reikala vimą pasitikėjimo valdžiai reikalui.

TAUTIEČIAI! Visi skaitykite ir

platinkite didžiausi Brazilijoje lietuvių savaitinį laikraštį „LIETUVIS BRAZILIJOS“.

PAŠTO DEŽUTĖ.

Redakcijoj yra laišku:

Antanui Kviliūniui, Jurgiu Morkaičiui, Broniui Kėvičiui, D. Laurinaičiui, Stanislavui Ruginiui, Zaksieniui Barborai, Juozapui Šapalui.

Domės!

Naujai atidaryta gatvėje Libeiro de Lima 102 (Bom Retiro) rusų — lietuvių krautuvė „Ekonomija“

Galima gauti įvairių gėrimų, gastronomijos ir bakalėjos prekių taip pat įvairūs indai.

Pardavimas kaip urmu taip ir smulkmenomis sulig fabrikos kainų.

Prašom išbandyti!

Susikalbama lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai Krautuvė Ekonomija.

KRAUTUVĖ RAMOS, EVARIŠTO & CIA

RUA S. BENTO, 8
CAIXA POSTAL 1524
Telephone 2-2915, 2-0499
Telegr. adr. RAMERISTO

SÃO PAULO IMPORTERIAI

GELEŽIES REIKMENS IR MEDŽIAGA

DEL I

STATYBOS, DIRBTUVIŲ

IR

FABRIKŲ.

INSTRUMENTAI „RAMERISTO“

IVAIRUS INDAI
STIKLAS
IR
Fantastiniai dalykai

INSTRUMENTAI - ĮRANKIAI

DEL

DAILĖS ISTAIGŲ

IR

INDUSTRIJOS

PLIENAS GELEŽIS
DRATAS
TRIUBOS ŠAPOS
IVAIRI MEDŽIAGA ir tt.

Dentista

Dr. Strauss

Darbas greitas ir be skausmų.

Sutinka užmokesnį iškirstyti ratomis

Rua Vergueiro, 235 sobrado.

Skutykla - kirpykla

Rusų - lietuvių naujai atidaryta kaip vyrams, taip moterims.

kirpimas moterims — 1\$500

" > Vyrams — 1\$000

Skutimas — — \$5000

Jozė Fuksas

Rua Jozė Paulino 61